

DANSK
ERHVERV

16. august 2021

Løsning for bredbåndsrestgruppen

Danmark har alle forudsætninger for at være et af de lande i verden, der har den bedste digitale infrastruktur. Den røde tråd i telepolitikken og reguleringen er at sikre, at der er incitamenter til at investere i både bredbånd og mobilnet og sikre konkurrencen på det danske telemarked. Det har skabt en meget positiv udvikling på telemarkedet i Danmark med et højt investeringsniveau og velfungerende konkurrence. De seneste 10 år er der fra markedets aktører investeret mere end 70 mia. kr. i udbygningen af den digitale infrastruktur, og tilgængeligheden af bredbånd og mobildækning er i perioden steget markant, så langt størstedelen af forbrugerne i dag har adgang til bredbånd med høje hastigheder.

Det er derfor også naturligt, at de politiske målsætninger vedrørende den digitale infrastruktur fortsat skal være ambitiøse, og telepolitikken skal være med til at sikre, at alle dele af Danmark har en veludbygget digital infrastruktur.

Den hidtidige politiske målsætning om at sikre bredbånd med 100/30 Mbit/s til alle har været ambitiøs og rigtig, og vi er kommet meget langt. Men målsætningen er endnu ikke opfyldt for alle, og hvis det politiske fokus skal fastholdes for at indfri målsætningen, må der findes nye teknologineutrale løsninger for, hvordan det sikres, at restgruppen kan få leveret bredbånd med mindst 100/30 Mbit/s.

Restgruppen

Der er fortsat en gruppe adresser i Danmark, som ikke på markedsvilkår har adgang til bredbånd, der opfylder målsætningen om at sikre bredbånd med en hastighed på **100/30 Mbit/s**.

Denne restgruppe er ifølge tjekditnet.dk i 2021 på ca. 5 pct. af alle adresser (bolig- og virksomhedsadresser). Det svarer til **ca. 100.000 adresser**. Efter den seneste opgørelse fra Energistyrelsen vurderes restgruppen, når den markedsbaserede udrulning forventes at være afmattet medio 2020'erne, at være reduceret til ca. 1 pct. og vil udgøre ca. **22.000-26.000** bolig- og virksomhedsadresser.

Analysen fra Energistyrelsen viser, at ca. 8.000 af adresserne i den nuværende restgruppe har været ubeboede i mere end to år. Det tyder på, at nogle adresser er permanent ubeboede eller anvendes som sommerhuse, som ikke er en del af bredbåndsmålsætningen.

I opgørelsen er mobilteknologier som 5G/FWA ikke regnet med. Med 5G-udbygningen forventes restgruppen at kunne blive endnu mindre. Hvor stor betydning 5G vil have for restgruppens størrelse, er endnu for tidligt at vurdere. Det er forventningen, at vi om to til tre år bedre vil kunne vurdere, hvor stor effekt 5G har på dækningen med bredbånd i landområder.

Løsninger til dækning af restgruppen

Selskabernes investeringer og udbygning af telenettene på markedsvilkår er den væsentligste årsag til, at vi er nået så langt, og hvis denne udvikling skal fortsætte, kræver det, at der fortsat er incitamenter til at investere i udbygningen af den digitale infrastruktur. Det bør være det primære fokus i telepolitikken at sikre, at der er et velfungerende marked, hvor selskaberne fortsat har incitamenter til at investere i infrastrukturen.

Der bliver fortsat investeret massivt i udbygning af både fiberbredbånd og 5G i hele landet. Der er derfor ikke tale om, at markedet generelt er afmattet. Der kan dog konkret være geografisk afgrænsede områder og adresser, hvor der ikke er tegn på, at markedet på kort eller mellemlang sigt vil sikre, at der etableres ny bredbåndsinfrastruktur.

For disse adresser og afgrænsede områder, hvor markedet ikke i dag leverer løsninger, bør der kunne findes modeller, hvor der med offentlig/privat samarbejde sikres en udbygning af infrastrukturen.

Udbud af bredbånd er konkurrenceudsat og restgruppen er derfor per definition de adresser, hvor der ikke er et markedsmæssigt potentiale for udrulning af bredbånd.

Bredbåndpuljen kan med sin nuværende økonomiske størrelse og krav om aktiv deltagelse fra repræsentanter for den enkelte adresse ikke nødvendigvis give samtlige af disse adresser adgang til 100/30 Mbit/s, men den kan give nogle af adresserne adgang. Det kan sikres ved, at bredbåndspuljen forlænges og målrettes de adresser, der er længst væk fra at få etableret en løsning på markedsvilkår. Endvidere vil der kunne etableres en restgruppeordning, der har til formål, når den søsættes at erstatte bredbåndspuljen for at opnå målet om 100% bredbåndsdækning. En sådan restgruppeordning kunne have følgende karakteristika:

- Restgruppen vurderes lokalt, hvilket muliggør støtteudbetaling alene hvor den markedsbaserede udrulning er fuldt afmattet;
- Teleselskaber byder ved lokale udbud på at sikre bredbånd til hver adresse i restgruppen. Hvis de økonomiske rammer er til stede i form af offentlig støtte, vil hver adresse få mindst ét tilbud om adgang til bredbånd iht. forudbestemte tekniske minimumsspecifikationer.
- Gennem offentlig støtte til adgangsomkostninger over det niveau som markedet kan bære, vil det billigste tilbud stilles til rådighed for den enkelte husstand eller virksomhed til bestilling mod betaling af en rimelig egenbetaling.

Såfremt man politisk ønsker at finde løsninger til at sikre hurtigt bredbånd for restgruppen i et offentligt/privat samarbejde og ved brug af offentlige midler, som kan skabe incitamenter til at målrette investeringerne mod restgruppen, anbefales en løsning, der indebærer to modeller i to etaper:

1. etape: Forlængelse og yderligere målretning af bredbåndspuljen

2. etape: Udbud til at sikre bredbånd i geografisk afgrænsede områder

Ad 1. etape: Forlængelse og yderligere målretning af bredbåndspuljen

Idet der ikke er tale om en generel afmatning i investeringerne på bredbåndsmarkedet, er det vurderingen, at man på kort sigt bør fokusere på at hjælpe de adresser, der er længst væk fra at få etableret en løsning på markedsvilkår. En model til dette kunne være, at man forlænger finansieringen af bredbåndspuljen i en periode og yderligere målretter puljen de adresser, hvor omkostningerne er højest, og hvor det er vanskeligst at sikre løsninger på markedsvilkår.

De adresser, der har vanskeligst ved at få bredbånd på markedsvilkår, vil typisk være at finde i landområder. Det anbefales, at bredbåndspuljen yderligere målrettes de mere tyndtbefolkede områder, hvor det typisk er mere omkostningstungt at udrulle bredbåndsinfrastruktur – og dermed også sværere at få bedre dækning på almindelige kommercielle vilkår.

Det anbefales derfor, at adresser, **der maksimalt kan få 10/1 Mbit/s** på enten faste eller mobile teknologier, fremadrettet prioriteres i bredbåndspuljen og derved vil kunne opnå støtte til etablering af bredbånd før andre adresser.

Endvidere anbefales det, at man endnu mere præcist definerer, hvilke adressetyper der bør prioriteres til at modtage støtte fra bredbåndspuljen. Hvis man kan identificere og prioritere adresser, der eksempelvis ligger isoleret, vil man kunne målrette anvendelsen af puljen. Endvidere bør man frasortere ubeboede adresser samt adresser i boligkomplekser (med mange adresser på samme lokation) fra de tilskudsberettigede adresser. Adresser i boligkomplekser antages at kunne dækkes med bredbånd på markedsvilkår, hvorfor det ikke skønnes relevant at anvende bredbåndspuljens midler her.

Man sikrer derved, at der fortsat vil investeres i en markedsfølsom udbygning af den digitale infrastruktur, og at offentlige midler anvendes mere målrettet de steder, hvor omkostningerne er højest og forretningsgrundlaget er mindst.

Offentligt finansieringsbehov: Med 100 mio. kr. pr. år estimeres bredbåndspuljen at kunne bidrage til en løsning for restgruppen på omkring 2.000-3.000 adresser årligt.

Ad 2. etape: udbud til at sikre bredbånd i geografisk afgrænsede områder

Såfremt der politisk er et ønske om med offentlige midler at sikre bredbånd til restgruppen, anbefales det, at der etableres en restgruppeordning, når den markedsbaserede udrulning er afmattet med det formål at afløse bredbåndspuljen for at opnå målet om 100% bredbåndsdækning.

Restgruppeordningen kan etableres på følgende måde:

- Restgruppen opgøres og vurderes i geografisk afgrænsede områder (lokalt).

- I hvert område analyseres markedsudviklingen, og det vurderes ud fra konkrete kriterier, om den markedsbaserede udrulning er fuldt afmattet. Energistyrelsens årlige fremskrivning af restgruppen indeholder konkrete kriterier til vurdering af, om den markedsbaserede udrulning er afmattet.

Fremskrivningen sker i dag på regionsniveau. Vi foreslår, at Energistyrelsens fremskrivning gøres mere fintmasket på kommuneniveau eller mindre. Når restgruppen i et område nærmer sig fremskrivningen iværksættes undersøgelse af markedssvigt i henhold til statsstøttereglerne og udbuddet sættes i gang, hvis undersøgelsen bekræftes. Derved sikres det, at restgruppeordningen alene sættes i anvendelse de steder, hvor der ikke længere investeres på markedsvilkår.

- Når restgruppen er opgjort og adresser i restgruppen har givet tilsagn om ønske om at få etableret en bredbåndsforskyndelse (kontaktet via e-boks, og det er bekræftet, at der er ønske om at modtage tilbud) afholdes et offentligt udbud, hvor selskaber byder på etablering af bredbånd til de interesserede adresser i det pågældende område. Udbuddet indrettes, så der kan gives bud på enkeltstående adresser eller som bud på flere sammenhængende adresser. I udbudsmaterialet fastsættes en maksimalpris for slutbrugerens pris for tilslutning [4.000 kr. - 10.000 kr.]. Abonnementer skal tilbydes kunderne til priser, der ikke afviger væsentligt fra markedsprisen i resten af landet.

- Myndigheden udpeger det eller de tilbud med de laveste omkostninger og husstandene får mulighed for at bestille det tilbud, der er udbudt til deres adresse.

- Kravet til bredbåndsløsningen er, at teknologien kan opfylde bredbåndsmålsætningen om at sikre stabilt bredbånd med en hastighed på mindst 100/30 Mbit/s og have mulighed for opgradering til gigabit hastigheder. Det er forventningen, at både fiber og trådløse løsninger baseret på 5G/FWA vil være relevante løsninger for restgruppen.

Der sikres derved en model for restgruppen baseret på konkurrence mellem forskellige selskaber og teknologier.

Løsninger, der etableres med støtte fra restgruppeordningen, skal indrettes på en måde, der muliggør 3. partsadgang til infrastrukturen, så der er mulighed for tjenestebaseret konkurrence på infrastrukturen.

Offentligt finansieringsbehov: Det forventes, at der medio 2020'erne vil være ca. 20.000 adresser i restgruppen. Den endelige størrelse vil afhænge af, hvor mange ubeboede adresser der er, hvor stor effekt bredbåndspuljen har haft, og om 5G/FWA er en del af bredbåndsløsningen for restgruppen. De resterende adresser i restgruppen forventes at kunne dækkes med et offentligt bidrag til finansiering på 50.000 – 75.000 kr. pr. adresse. Det giver samlet set et offentligt finansieringsbehov på [1-1,5 mia. kr.]